

עין משפט ר מצוה

עג:

בן סורר ומורה פרק שמיני סנהדרין

מסורת הש"ס

א) כחיותו כ... (ס) ז' מוטע
 ט: ז' מוטע (א) כ' כ' כ' כ'
 כ: ז' מוטע (א) ז' מוטע כ'
 ח: ז' מוטע (א) ז' מוטע כ'
 ג: ז' מוטע (א) ז' מוטע כ'
 ב: ז' מוטע (א) ז' מוטע כ'
 א: ז' מוטע (א) ז' מוטע כ'

תורה אור השלם

1. ולענין לא תעשה דבר
 אין לענין חטא קוח כי
 באשר יקום איש על
 רעותו ורצונו נפש על
 הדבר הזה
 דברים כב טו

גליון הש"ס

תוס' ד"ה בפסוק כ' ב'
 דהא רב פסקא א"ת ליה
 תמימה הא ע"כ ר"ש אחר
 חיי רב לית מאתקאר
 וטח נכנס חיי ולא נחת
 ליה לריש לאוקומי טענה
 ע"י אחר ודכ"ל ליה אל
 ממתי' ה' קמי' להאי דגא
 על כתי' פטור הי' דע"ל
 דגם כקום אמרי' קלימ'
 וזה"ש מלא' הא דמוקי'
 ר"ם במסכתא לת' קומי'
 הש"ס דמתן להאי נכנסו
 א"ן דרב פסקא כ"ל דקמס'
 מקמי' ומשכ' מ"ם מוכרי'
 לת' ומתני' דפטור על
 כתי' דגם כקום אמרי'
 קלימ'
 דהא ר"ש דברייתא
 וע"כ ג"כ ר"ם ליהוס'
 דלא א"ת כ"ר דברייתא
 ומקמי' ומתני' דלא על
 כתי' דפטור מקרא' דלא
 יהי' א"ת ע"כ דלפני' קום
 מתמן במת' א"ת ל"ג
 קרא' לטעם א"ת ומוכ'
 כ"ר דמתני' דלא ל"ר
 דברייתא י"ל למתני' כג'
 על כתי' להאי מקרא' ל"ר
 לא א"ת וזהו לת' מתין
 כח' במס' דק' לא ע"א
 ד"ה ע"כ דברי' מס'
 ג' ע"כ

הגהות הב"ח

(א) ר"ש ד"ה ה"ה וזו
 דאפי' ה"ה דמוקי':

מוסף רש"י

ואלו גערו' דוקא נערה
 משבחה שני עשרות עד
 ששנים וזו שש' חדשים
 שני עשרות גבורות, אכל
 קטנה ויגרו' א"ן ל'ס קום,
 שיש לת' קום, א"ס א"ת
 א"ת נתן ל' א"ת חמשים
 ספר, דברי' (ד' ד' נה);
 וזמן הא"ת הזכ' וז'
 (בתוב' כ' ה), הערא'
 האמרה נערה א"ת
 כגמר וז"ל כל העויות,
 דכתי' (ויקרא' א) א"ת
 מקרה' הערה, א"ת א"ת
 הערה, זו נשיקה, משק'
 השמ' בליתו מקום ופוסח
 כ' וכ"ר' ג' ע"ה (א) ז'
 הנכנס עטרה, א"ת
 הסיקה ל"ה הערה, א"ת
 עטרה א"ת הי' א"ת א"ת
 מן הבר' א"ת ו' ע"ה

ג) א מ"י כ"ה ח"ה' ר' ה'ל
 ה"ה י' ז' ח"ה' ל'א"ן
 קמ' ט"ס ע"ה ח"ה' ח"ה' ח"ה'
 ט"פ ד'
 ג) ב מ"י כ"ה ח"ה' ע"ה
 כ' ח"ה' ה"ה י' ח"ה' ח"ה'
 ט"פ ד'
 ג) ג מ"י כ"ה ח"ה' ח"ה'
 א"ת ח"ה' ח"ה' ח"ה' ח"ה' ח"ה'
 ח"ה' ח"ה' ח"ה' ח"ה' ח"ה'

משום דהאי לא אורחיה והאי קא פנים אה, לאו פירכא גמורה
 היא דליכא למימר אדך יוכיח וכי האי גוונא נפרק
 כי'ל ד'לן (פסיחים דף עו. ו)ס) בני תמיד וסקא דלחו שנת וטומאה
 ולא ילין מיניהו שאר קרנות צבורי' (א) ח"ד ל'מעוטי עובד ע"ז'
 וזו ב'ו' ו' לאו כמי' אלא מד הוה
 מוקמי' ליה למעוטי כהמה ושנת
 ותימה דכהמה ושנת הי' ממעט מחד
 וטפי הי' גרלה לומר דמחד ממעט
 ע"ו ושנת ול"ח ולמה ל' קרא למעוטי
 שנת הא מיל' גופיה קא ממלל שנת
 דחולל כתיבו וא"ך יחלל שנת להניל
 חנירו מחילול שנת דלין זה מקלקל
 כחורה דליכא תקו'י גברא כיון
 דמתייב מיתה דפסי' בלח' דיני
 ממונות (שיל דף נה. ו)ס) וי"ל דמ"מ
 ס"ד דגורית הכמו' כרבי אלעזר
 כ"ר"ש: **חילול הי"ז פ"ו. כל**
 הי' דלקמן נפרק הגרפין דף
 ע"ג) דכתי' כהו מילול לא גמרי'ן
 מע"ו אלא שנת דשנת וע"ו כתיב
 כהו מילול נחמוס מיתה:

משום דהאי לא אורחיה הוא והאי קא פנים
 לה אבל שאר עריות דאורחיהו ולא נפיש
 פיגמיהו אימא לא כתב רחמנא יחטא ואי
 כתב רחמנא חטא הוה אמינא אפילו חייבי
 לאוין כתב רחמנא ימות ואי כתב רחמנא
 מות הוה אמינא חייבי מיתות בית דין אין
 חייבי כריתות לא כתב רחמנא חטא ולכתוב
 רחמנא חטא מות ולא בעי י' נער ונערה אין ה"ג
 ואלא נער נערה חד למעוטי עובד עבודת
 כוכבים וחד למעוטי כהמה ושנת ולר"ש
 בן יוחי דאמר עובד עבודת כוכבים ניתן
 להצילו בנפשו למה ל' חד למעוטי כהמה
 וחד למעוטי שנת סד"א תיתי שבת מחילול
 חילול מעבודת כוכבים ולרבי אלעזר ברבי
 שמעון דאמר מחלל את השבת ניתן להצילו
 בנפשו דתתיא שבת מחילול חילול מעבודת
 כוכבים מאי איכא למימר חד מיעוט למעוטי
 בהמה ואיך אידי דכתב רחמנא נער כתב
 נמי נערה: רבי יהודה אומר אף האומרת
 הניחו לו שלא יהרגה: במאי קמילגי אמר
 רבא במקפרת על פיגמה ומניחתו שלא
 יהרגה י' רבנן סברי אפיגמה קפיד רחמנא
 והרי מקפרת על פיגמה ורבי יהודה האי
 דקאמר רחמנא קמליה משום דמסרה נפשה
 לקמלא הא לא מסרה נפשה לקמלא אמר ליה
 רב פפא לאביי אלמנה לכהן גדול נמי קא
 פנים לה אמר ליה אפיגמה רבה קפיד רחמנא
 אפיגמה וזטא לא קפיד רחמנא: חטא אלו
 חייבי כריתות: ורמב"ם ואלו נערות שיש
 להן קום יבא על אחותו אמרה רבנן קמיה
 דרב חסדא משעת הערואה דפגמה איפטר
 לה מקמלא ממונא לא משלם עד גמר ביאה
 י' הניחא למאן דאמר הערואה זו נשיקה אלא
 למ"ד י' הערואה זו הכנסת עטרה מאי איכא
 למימר אלא אמר רב חסדא כגון שבא עליה
 שלא כדרכה וחזר ובא עליה כדרכה רבא
 אמר במניחתו שלא יהרגה ור' יהודה היא
 רב

דאורחיהו. כבעילות: ולא נפיש גמיהו. כלרופה שחייבה ועלת הן
 על הארום ועכשו ומתנה עליו אבל שאר עריות פניות חולות לא
 מפגמי כולי האי וכן נשואות בעולות (א) לא מפגמי כולי האי מנו חרופה:
 ונכסח פטא מוס. דלמרתו לה כריתות ומיתות כ"ד ולא בעי נער
 ונערה שהרי הן כולל: **חד למעוטי**
עבודת כוכבים: דכ"ר"א חמי' בק"ו
 כלקמן: **וחד למעוטי כהמה**. משום
 דמי לעריות. ושנת כדי נקטיה ואגב
 גררא אידי דמתן כמתני' מיהו קרא'
 לא בעי למעוטי דלין דלמעוטי
 עבודת כוכבים מהיכא חמי' שנת
 הא לא סלקא דמתן לאתויי אלא
 כחילול חילול מעבודת כוכבים
 כלקמן: דריני שמעון לקמן הוא
 (דף ע"ג): **אידי דכסב נער**. להביא
 א"ת הזכור כח נערה כלומר כפשיטה
 דקרא דעל כחמה נערה קרינא ביה
 דהא נערה משחשי ולנערה לא
 מעשה נערה: **במקפד על סגמא**.
 דאי נשאינה מקפד לא קאמרי רבנן
 למקטליה משום עבירה דלא ממיר
 מעבודת כוכבים ושנת: **אפגמה**
קפיד רחמנא. מדלא כתיב כתיב
 קרא אלא מידי דפגמה שמע מינה
 אפגמה קפיד: **דמסרה נפשה**
לקמלא. שיש ג' פגמות שמותרין לעמת
 לתו שיהרגנה ולא מפגלי לו ואמרה
 תורה היל דמה בדמו: **הא קא פנים**
לה. ואי טעמא דקרא משום פגימה
 היא אמאי אמעיטו חייבי לאוין.
 ואדרינן קא פירין דאמרי טעמא
 משום פגמה הוא: **אפגמה רבה**.
 כגון עריות דכריתות שהן חמורות
 והיו חרפתה מרובה שהולך ממור
 ונעשות וזהו כבעילות אכל כהן גדול
 כאלמנה אינה נעשית וזהו אלא חללה:
הכא על אחוהו. כלומר אפילו כה
 על אחותו דלא קרינא בה ולו סתיה
 לאשתי' אפילו הכי קרינא בה ונתן
 האי'ט השובכ עמיה' דלמתי' מקרלא
 כחמוצות (דף סט:) וע"ג דחייבי כרת
 לא מפטר מתשלומין ואי ניתן להני'ה
 כנפשו אמאי משלם חרי מימה
 ומשלומין י' כאלו וע"ג דלא אקטול
 פטור מתשלומין דקדישא (ן' ע"ג)
 (ה) ככל חייבי מיתות בית דין שוגגין
 דנקפא לן מדתני' דבי חזקיה מה מכה
 כהמה לא חלקת בה כו' אף מכה אדם
 לא תחלוק בו וכו': **משעת הערואה**.
 קרי ליה כבעלה ואפגימה כמק'ת ושוב אין מליין אותה מגמר ביאה
 כנפשו וקנסא לא מיחייבי אלא משום גמר ביאה שהוא מוליד בחולין.
 והאי גמר ביאה לאו דווקא ביאת המירוק שהוא מוריע דקרא אפגמה
 קפיד דכתיב (דברים כג) נערה בחולה אשר לא אורסה אלא גמר ביאה
 דהכא הכנסת עטרה היא: הניחא למאן דאמר. ביצמות (ד' נה):
 הערואה דהיא כבעלה היינו נשיתק אבר איכא לאוקומה דפגימה (א) היא
 דמיקרי בעולה ועדיין בחולה לא ילאו לאיחויביה קנסא דחמשים:
אלא למאן דאמר הערואה. שעשה הכחוש בכל המורה כבעולה זו הכנסת
 עטרה וגמר ביאה כגון דשפחה חרופה דכתיב בה שכנת רוע (ויקרא'
 ט) היינו ביאת המירוק אין כאלו הערוא' פגם בלא הולאת בחולים
 ומנאלו מיתה דמתן להניל ומשלומין בזין כלחד: **שבא עליה**. הוא או
 אחר ככר שלא כדרכה וחזר ובא עליה כדרכה דלא ניתן ביאה זו
 להני'ה כנפשו שכבר נפגמה: ר"י היא. דאמר לא ניתן להני'ה כנפשו:
 רב

חייב רחמנא ומייהו צירושלמי דכחנות משמע דהערה משלם קנס
 דלמרי'ן הערו בה עטרה ועדיין היא בחולה כולה משלמין קנס:
במניחתו שלא יהרגנה ורבי יהודה היא. לא לגמרי כותמיה
 דהא קמי' נערה אין קטנה לא ולרבי יהודה אפילו
 קטנה כמוחה נפרק אלו נערות (כחיותו ט. ו)ס):
וכמפורחה ורבי' ה"ה. מיתה הי' מוקמי' כמפומה הא קמי'
 קיפא אשח אחיו דיש לה קנס ועל כרחין נחתרסה
 ונתגרשה דאי עבדה חמחי' חייבי מיתות פטורין כמתן החס'
 ועברה שנחתרסה ונתגרשה קנסה ל'עמה דקמני ר' עקיבא כסיפא
 וז' כמפומה חרי מחלה דממוכ כ' אלו נערות (ס' ד' ג). דמוקי'
 ממני' דאלו הן הלוקין ביצומה ומפומה וכו"ט דלמתי' כרבי עקיבא
 דברייתא (א) דאמר נערה שנחתרסה ונתגרשה י' לה קנס וקנסה לאביה
 הא קמי' קיפא אלא על כתי' פטור משום דמתחייב כנפשו ונחתרסה
 ונתגרשה אידי' ואי דאז תיפוק ליה דלפילו בא עליה אחר קנסה
 לאביה ואין לומר דאיתרין הי'אל דלא הספיקה לעמוד בדין עד שזכרה דמה עמידה בדין שיין דגבר שהוא שלו וגרואה לפרש דלעולם
 לעמה ואפילו כמפומה מיחייב אי אחרה בשעה שז' עליה שאינה מוחלת הקנס מיהו צירושלמי פירין לה ומשינו כגון שלא הספיקה לעמוד בדין
 עד שמת אב' אלא י' להוסי' דעל כרחין מתחייבין לא מתוקמא כ' עקיבא דברייתא * דהא רב פסק א"ת ליה התם כללו נערות (ד' נה):
 חידוש הוא שחידשה תורה כקנס כו' והש"ס קאמר התם (ד' נה): דמאן דאית ליה חידוש כו' על כרחין סבר לה כרבי עקיבא דמתני'
 וצירושלמי נפרק אלו נערות אמתינין דתומה שנחתרסה ונתגרשה איכא פלוגתא דלמתי' דליכא למאן דאמר המפחה פטור כנפשו וסגס
 אבל קנס אינה יכולה לחלול ואיכא לאוקומי רב פפא דהכא כי ההו' ומאן דאמר התם פטור מן הכל סבר כאדך שיטיא דהכא:
 של